

Líšeňský speciál

Park Houbalova

SLOVO STAROSTY

Vážený spoluobčané,

dovolte mi, abych vás uvedl do problematiky, která je obsahem tohoto Zpravodajského průvodníku. Hlavním bodem je zde území mezi ZŠ Masarova a tramvajovou smyčkou na Novolíšeňské a nese pracovní název Park Houbalova. Z našeho pohledu je toto území v současnosti značně zanedbané a nekoncepčně řešené. Proto jsme se rozhodli nechat připravit ideový záměr na budoucí využití této plochy, který v listopadu 2019 představili architekti Markéta Zajíčková a Michal Póbiš v sále líšeňské radnice zastupitelům i veřejnosti.

Proti tomu stojí několikaleté snažení menší sousedské komunity sdružené kolem Lukáše Sejkory, a která předkládá alternativní řešení této plochy a usiluje o její předání pod sousedskou správu. Jestli v průběhu let z nepřístupného pozemku vznikla oáza aktivního odpočinku, jak tvrdí pan Sejkora, necháme na posouzení každého z vás.

Ohledně tohoto území a jeho využití v minulosti proběhlo mnoho emocí a informací, které byly do značné míry podány zkresleně. Také proto bude dobré si zrekapitulovat fakta a pokusit se o jednoduchou nekonfrontační sondu do blízké minulosti.

Zmíněné území se stále nachází ve složité majetkové situaci, a vlastníkem největší části je město Brno. To zahájilo s podporou Lišně právní kroky k získání posledního pozemku v území. Za městskou část jsme také na jaře 2019 požádali o svěření pozemků pod naši správu a snad se nám podaří stát se brzy jeho řádným správcem.

Chceme být transparentní, a tak prostor pro vyjádření dostali všichni aktivně zainteresovaní. Pan Sejkora, jeden z obyvatelů nejbližšího okolí, v úvodu svého příspěvku uveřejněného v tomto Zpravodajském průvodníku uvádí, že o úpravu zmíněného území se snaží skupina místních obyvatel už od roku 2014. Jejich aktivita ale od samého počátku nemá nastavený žádný právní rámec. Dohoda o spolupráci mezi panem Sejkorou a městskou částí sice byla odsouhlasena naším zastupitelstvem v březnu 2014, ale současně podmíněna souhlasem města Brna, který pan Sejkora nikdy nezajistil. Až do dneška jsou proto jejich zásahy a úpravy pozemku neoprávněné. Nikdy se také nepokusili svou aktivitu vlastníkům pozemků či jejich správci písemně oznámit.

Rozhodně se nebráníme ani případnému většinovému názoru na laické využití území, preferované skupinou občanů kolem pana Sejkory, a jsme připraveni jej respektovat. Ovšem na základě projektu a jasně definovaného rámce. I při nejlepší vůli nemůžeme akceptovat neschválené a laické zásahy do tohoto území.

V ideovém projektu městské části je Park Houbalova rozdělen do několika zón, které nesou různé funkce: od těch pro aktivní trávení času, jako je přírodní hřiště, přes relaxační plochy ve stínu vysokokmenného sadu a odpočinkové louky až po plochy komunitních zahrádek nebo kavárnu. Prvkem, který by měl být pojitkem celého prostoru, je voda v podobě tůň a rybníčků nebo jako potok protékající severní částí. Celý park by tak zároveň sloužil jako území zadržující a postupně uvolňující dešťovou vodu.

Počítáme se zachováním větší intimity a diskretnosti v území v protikladu k otevřenosti Rokle. Naší ambicí je i dobudovat bezpečné cesty pro pěší, napojit území Parku Houbalova na systém cest a chodníků bez automobilové dopravy. Současně chce líšeňská radnice vybudovat chybějící chodník spojující bytový dům Sedláčkova se ZŠ Masarova.

Podle vyjádření pana Sejkory skupina sousedů kolem jeho osoby, která se prý o území ve svém volném čase stará, s navrhova-

ným řešením líšeňské radnice nesouhlasí. Přeje si úpravy parku v méně formálním duchu. Nechtějí prý ploty a další prvky, které ovšem řešení radnice stejně neobsahuje, a nepřejí si ani komunitní zahrádky.

Také dvakrát žádali o finanční prostředky z participativního rozpočtu města Brna (Dáme na vás) a nedosáhli na ně kvůli nejasnostem s pozemky. Podruhé jim prý stálo v cestě nesouhlasné stanovisko líšeňské radnice. Nejasnosti s pozemky však trvají dosud a stanovisko líšeňské radnice proto nebylo rozhodující.

V minulých obdobích někteří členové komise životního prostředí rady městské části vyjádřili podporu projektu realizovat v území takzvaný „Jedlý park“. Většinově se však členové líšeňské samosprávy přiklonili k zadání posouzení kvality a způsobu nahodilé výsadby stromů a péče o území. Líšeňská radnice má proto zpracovaný odborný posudek na dřeviny v území. Bohužel, posudek končí nelichotivým výrokem k dosavadní aktivitě skupiny sousedů, a to takto: provedená výsadba nemá koncepci a je nedobrou vizitkou zúčastněných.

I z tohoto důvodu připravujeme podklady pro proměnu této zelené plochy v území komponované, s odbornou koncepcí. Vliv na názory většiny členů líšeňské samosprávy měly v minulosti jistě i negativní, dlouho řešené a dosud nevyřešené události týkající se nepovolené navážky sutě z developerské výstavby při ulici Houbalova.

Pan Sejkora ve svém příspěvku uvádí nepravdivé obvinění, že navážku domluvili úředníci stavebního úřadu v Lišni. Úředníci stavebního úřadu jsou úředníky státu a jako takoví nemají právo a nemohou domlouvat nic, co se týká majetku obcí. Navážku tak mohl stavebníkovi povolit pouze vlastník pozemku, město Brno, anebo byla provedena neoprávněně. Následná místní šetření úředníci stavebního úřadu v Lišni prováděli právě na podnět vlastníka pozemku, konkrétně Odboru životního prostředí MMB. Při těchto šetřeních byla navážka konstatována a přesně specifikována. Zvláštní shodou okolností je, že byla realizována právě ve dnech, kdy probíhalo zvelebování dotčeného území skupinou sousedů kolem pana Sejkory. Jedna z prvních akcí sázení stromků tak probíhala přesně ve dnech, kdy stavební firma navážela na pozemek hlušinu a stavební suť.

V loňském roce jsem se u parku s panem Sejkorou setkal. Naše představy o využití území měly několik shodných bodů: například vodní prvky, ohniště, ovocné stromy. Máme ideovou shodu, avšak zatím žádnou dohodu.

Naším zájmem by však ani na jedné straně nemělo být řešit minulost, ale odpovědně připravit budoucnost parku dle přání a názorů vás, občanů Lišně. Jak bude Park Houbalova vypadat pod správou městské části, chceme řešit s vámi a společně s vámi také rozhodnout.

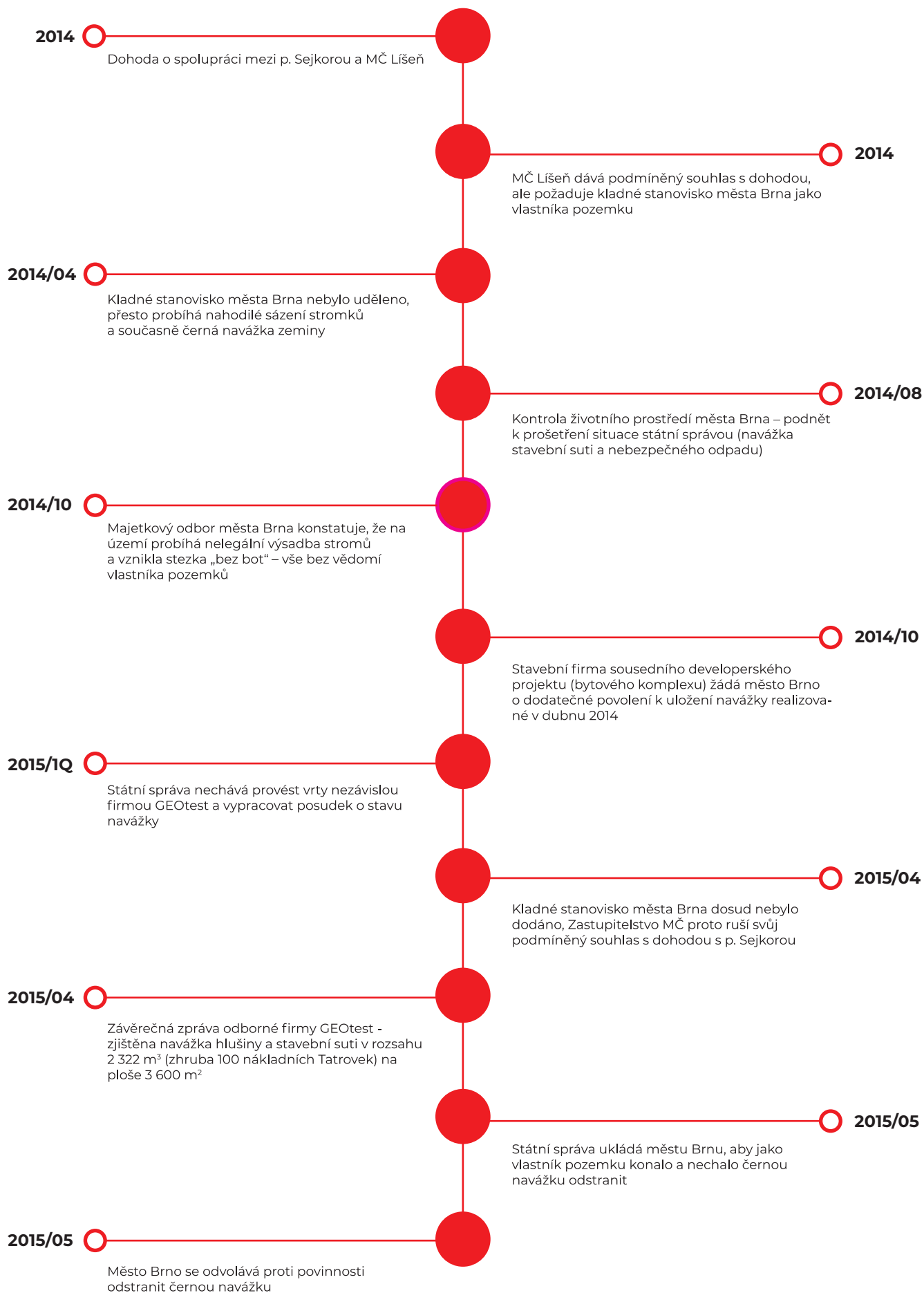
Základní anketní otázkou pro vás, obyvatele nejbližšího okolí, ale samozřejmě i ostatní obyvatele a návštěvníky Lišně, je:

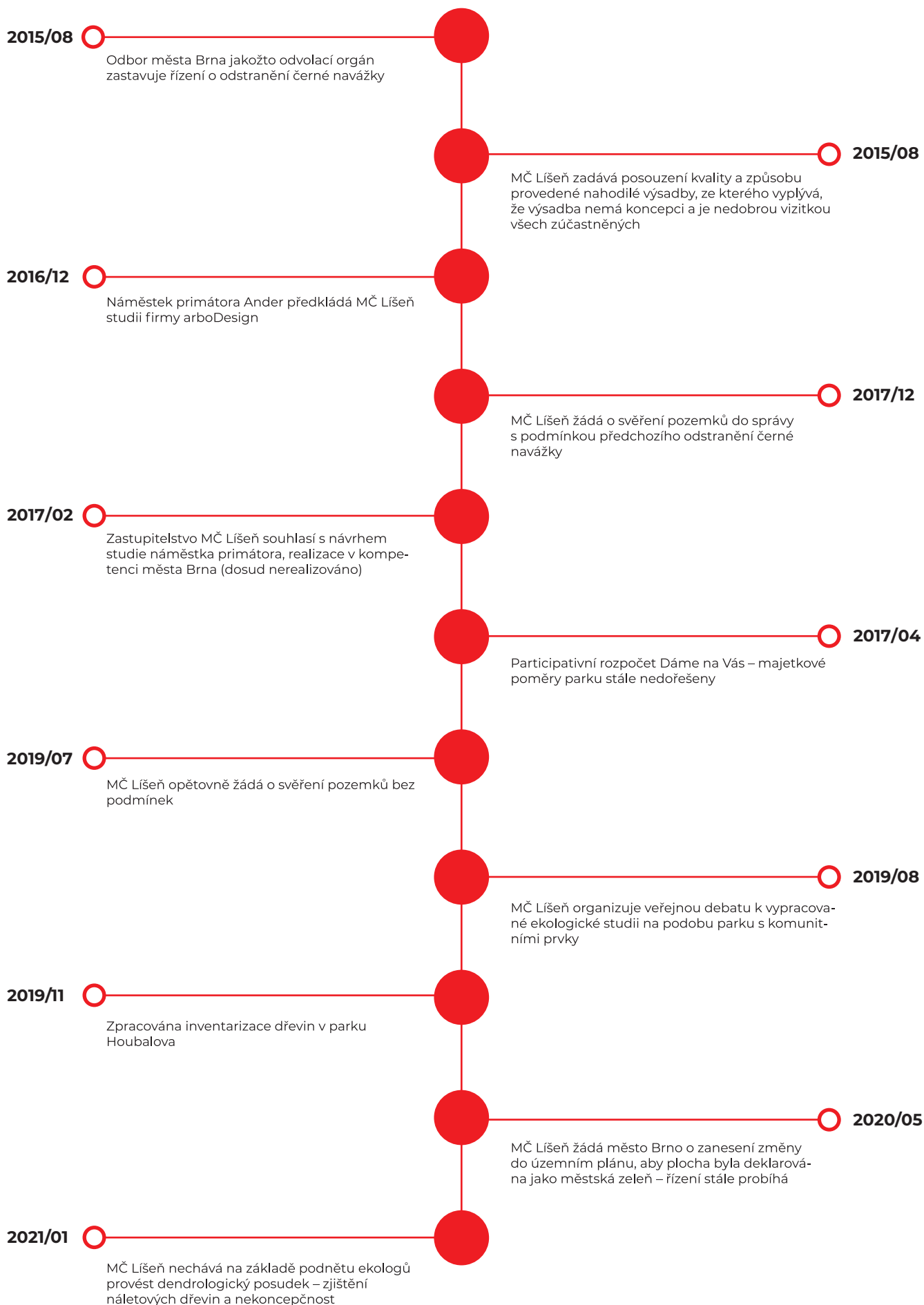
Chcete Park Houbalova jako koncepční komponované území, nebo jako prostor využitý pro laickou výsadbu pod sousedskou správou?

Za vaše názory a komentáře předem velmi děkujeme a slibujeme, že budou zpracovány nezávisle odbornou firmou. Ta vaše odpovědi a podněty zpracuje a poté vydá výsledné resumé k rozhodnutí členům samosprávy.

Ještě jednou i já osobně za vaši spolupráci děkuji a těším se na další práci vedoucí k vaší spokojenosti.

Mgr. Břetislav Štefan
Starosta

Koncepce nového parku Houbalova od architektů Ing. Markéty Zajíčkové a Ing. Michala Pôbiše

Dvojice architektů Markéta Zajíčková a Michal Pôbiš při první návštěvě prostoru pro zamýšlený park Houbalova připodobnili pocity z daného místa k pohádce Zahrada od Jiřího Trnky a popsali je slovy jako divočina, intimita, překvapení, genius loci, zahradník, sad, voda, ptáci či hmyzíci.

A právě na těchto základech také začali budovat celý koncept nového parku. Jejich cílem je vnést do „divokého“ prostoru aspekt člověka, ale i propojení, ať už z fyzické, tedy zajištění návaznosti na důležité cíle a trasy (škola), propojení s ostatními prvky zeleně (park Rokle), nebo to duševní mezi lidmi samotnými, zahradníkem a zahradou, člověkem a přírodou, obyvateli a jejich okolím. V současném prostoru jim chybí hlavně dostatek míst, která by obyvatelům nejbližších panelových domů poskytovala možnosti trávení času mimo jejich domy, ať už se jedná o relaxaci, sport, hru s dětmi, vzdělávání, či jednoduše kontakt s přírodou.

Jejich návrh se snaží naplnit očekávání a požadavky zadavatelů a zároveň uchovat a navázat na současného ducha místa. Prostor budoucího parku má totiž svůj nezaměnitelný charakter, který část veřejnosti přijímá velmi pozitivně a shodují se s nimi i autoři studie. **Park by si měl zachovat svého genia loci, který tkví především v částečné divokosti a intimitě zdejšího prostředí,** což navíc vytvoří kontrast vůči otevřenějšímu a prostornějšímu parku Rokle. Výsledkem by dle slov architektů měla být „opět zahrada, trošku méně strašidelná, trošku méně divoká, ale o to více přátelská“.

Koncept parku je tak rozdělen do několika zón, které nesou různé funkce. Pro aktivní trávení času je navrženo přírodní hři-

ště, pro posilnění i setkávání zase kavárna. Ve spodní části parku bude umístěno jezírko pro retenci dešťové vody, kolem nějž bude ponechána více přírodní, divočejší část, kde bude k dispozici ohniště pro opékání špekáčků, což je prvek, který si vyžádali sami občané. Ti by navíc ocenili například i stoly s herními prvky, jako třeba šachy, člověče, nezlob se či ping-pong.

Klidnějšímu odpočinku a relaxaci poslouží vysokokmenný sad, který bude od aktivněji využívané plochy oddělen vinohradem, jenž vytvoří optickou, prostorovou i zvukovou bariéru. V prostoru sadu je plánována extenzivní louka pouze s vysekanými cestičkami a místy k posezení. Celý tento prvek je zamýšlen nejen jako relaxační a estetický prostor, ale také, a to hlavně, jako plocha s vysokou biodiverzitou. V jižní části parku se pak vzhledem k očividnému zájmu obyvatel počítá s vyčleněním prostoru pro komunitní zahrádky.

V centrální části by poté mělo být umístěno „srdce“ parku, jehož konkrétní podoba zatím není rozhodnuta. Mělo by jít o místo pro setkávání, pořádání kurzů (ideálně environmentálních, zahradnických, ekologických a podobně), pro oslavy, svatby a podobně. V jeho okolí je naplánován udržovaný trávník sloužící k venkovní rekreaci.

Prvkem, který by měl být pojítkem celého prostoru, je voda. Ta se zde bude vyskytovat jak v podobě jezírek, tůň a rybníčků, tak i jako potok protékající severní částí plochy. Celý park by tudíž zároveň sloužil jako velká houba zadržující a postupně uvolňující dešťovou vodu z panelových domů na ulici Houbalova a z přilehlých komunikací.

Jedlý park jako sousedský prostor

O úpravu území mezi ZŠ Masarova a tramvajovou smyčkou na Novolišeňské se my, obyvatelé Líšně, snažíme už od roku 2014. Z nepřístupného pozemku se spoustou odpadků v blízkosti základní školy se tak pomalu stává zelená oáza aktivního odpočinku uprostřed sídliště.

Naše skupina sousedů, která se už několik let o park ve svém volném čase stará, nesouhlasí s navrhovaným řešením radnice. Úpravy parku bychom si přáli v méně formálním duchu. Nechceme, aby se park oplotil či rozdělil na maličké kousky, které by byly přiděleny jednotlivým zahrádkářům jako v nějaké zahrádkářské osadě. Už dvakrát jsme žádali o finanční prostředky v rámci participativního rozpočtu města Brna (Dáme na vás). Poprvé jsme na ně nedosáhli kvůli nejasnosti s pozemky, naposledy nám však stálo v cestě pouze nesouhlasné stanovisko líšeňské radnice.

Komunitní způsob péče o veřejný prostor má pro Líšně velmi důležitý efekt. Vzniká z iniciativy nás, místních lidí, kteří o prostor pečují, navazují mezi sebou nová přátelství a zapouštějí tak v Líšni kořeny stejně jako stromy, které tu sázíme. O prostor,

který zúrodňujeme, se zajímáme a staráme. Slovy paní Soni Staré, která nedávno zazněla v našich Líšeňských novinách, „(...) to je ve veřejném zájmu všech občanů Líšně i vedení městské části.“

Projekt připravený podle představ naší skupiny sousedů by navíc Líšni ušetřil nemalé peníze. Kdyby radnice v roce 2019 kývla na realizaci projektu, získali bychom z magistrátních peněz tři miliony korun. To by stačilo na prokácení některých náletových dřevin, vybudování hlavní okružní cesty i vedlejších pěšin, rozšíření stávajícího jezírka, stavbu pískoviště a dětského hřiště či výsadbu dalších šedesáti ovocných stromů, instalaci laviček a mnoho dalšího.

O úpravě prostoru nynějšího Jedlého parku jsem začal uvažovat po narození syna. Pozemek byl tou dobou plný odpadků, bezdomovců a narkomanů. Nechtěl jsem, aby můj syn jednou musel tato individua potkávat při cestách do školy a ze školy.

Náš projekt vychází z přání lidí, kteří zde bydlí. V roce 2020 mohl být již z poloviny realizován za peníze Magistrátu města Brna. Plány radnice Líšně na využití daného prostoru se mění v rozsahu od parkovacího domu (2014) přes oplotenou kavárnu s hřištěm a rozparcelovanými kousky minizahrádek (2019) až do dnešního postoje „my vlastně nevíme, co tam lidé chtějí“.

Tak často zmiňovaná nelegální navážka celou situaci samozřejmě zkomplikovala, pan starosta ale zapomíná na to, že s Jedlým parkem vlastně vůbec nesouvisí — tuto navážku domluvili úředníci radnice a „zapomněli“ ji potom kontrolovat. A až na následnou stížnost Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna se to stavební úřad v Líšni snažil vyšetřit způsobem „my nic, to všechno oni“. Už jste někdy viděli úředníky vyšetřovat samy sebe?

Pokud bude projekt zrealizován ve zmíněném kompromisním řešení, jsme připraveni se na údržbě prostoru podílet. Velké travnaté plochy by měla sekat radnice, péči o ovocné stromy však zvládneme zajistit se sousedy z okolí, jako to děláme již sedm let. Pokud by někdy v budoucnu nastala potřeba tento systém údržby změnit, nevidím v tom žádný problém. Brno má totiž i svoji vlastní organizaci Veřejnou zeleň města Brna, které bych kontrolu nad parkem nebo i samotnou údržbu s důvěrou svěřil. - **Lukáš Sejkora.**

Historie sousedského projektu Jedlý park

2014

Dohoda se starostou a místostarostou Líšně o kultivaci pozemku a následné výsadbě ovocných stromů (poté schválena i zastupitelstvem během březnového zasedání). Následně Rada MČ Brno-Líšeň projednala ústní podnět pana Lukáše Sejkory na změnu využití pozemků 4422/1, 4422/4, 4422/256 ze současného SV (smíšené plochy výroby a služeb) na ZO (ostatní plochy městské zeleně) a nesouhlasila s touto navrhovanou změnou. Místo toho Rada MČ navrhla výstavbu parkovacího domu.

2015

Zadán znalecký ovocnářský posudek vysazených stromů a keřů v Jedlém parku. Komise životního prostředí na žádost Rady MČ Brno-Líšeň zhodnotila stav v lokalitě po roce od úmyslu realizovat zde projekt Jedlý park a doporučuje pomoc projektu zajištěním financí na další rozvoj a pomoc odborného konzultanta. Komise vysoce hodnotí občanskou iniciativu a komunitní aktivitu, která zde probíhá a dále probíhá. Přesto posléze proběhl zásah městské policie proti sázení ovocných stromků v Jedlém parku.

2016

Vypracování architektonické studie (Magistrát města Brna + arboDesign + Lukáš Sejkora).

2019

Přihlášení projektu Jedlý park (s výše uvedenou studií od magistrátu) do participativního rozpočtu města Brna (Dáme na vás), včetně návrhu chodníku a parkovacích míst podél silnice (aby bylo vidět, že myslíme opravdu na všechny). Tři odbory magistrátu jsou pro, pouze radnice v Líšni je proti. Následně pan starosta představuje svůj projekt.

2020

Občan Lukáš Sejkora a starosta Břetislav Štefan se setkali u Jedlého parku a dohodli se, že zůstane zachováno jezírko, ohniště a alespoň 1 000 m² s vysazenými ovocnými stromy. Komise Životního prostředí byla seznámena s obsahem červnové schůzky a vyjádřila podporu kompromisnímu řešení, kdy by určitá část území byla ponechána v současném stavu a jiná část by byla parkově upravena.

Současný stav zelené plochy na Houbalově je neudržitelný

V současnosti se problematikou kvality zelených prostranství zabývá široké spektrum architektonické obce, které reaguje na podněty samospráv měst a obcí, ale i soukromých investorů. V důsledku masivní suburbanizace se společenský život lidí přesouvá za hranice měst a soukromé prostory začínají být populárnější než veřejná prostranství, na jejichž hodnotu se však zatím stále nezapomíná. S důrazem na zlepšení aktuálního stavu a vzhledem k aktuálnosti tématu, jakož i chybějících regulací, nekonceptčních přístupů a nejednotnosti, je nutné spoléhat se primárně na odborná řešení. Ta mají za úkol řešit jak krátkodobé, tak především dlouhodobé cíle v horizontu několika let. Projekt, který samosprávě představili Ing. Markéta Zajíčková a Ing. Michal Póbiš, tyto nároky splňuje, zatímco současná aktivita skupiny místních obyvatel představuje spíše zmiňované řešení bez jasné koncepce.

Kvalita prostoru, který v krajině vytváříme, je podmíněna kombinací pevných názorů a rozhodných činů. Stejně citlivě vnímám to, co se s prostorem na úrovni města nebo městské části děje, a následně, jaký vliv má výsledek nekonceptčních rozhodnutí na okolní prostředí. Současný stav parku – plochy zeleně v městské části Brno-Líšeň – je v tomto směru neudržitelný. Oceňuji, že místní obyvatelé mají zájem trávit zde čas a svým komunitním přístupem měnit funkci parku, respektive do řešeného území funkci navrátit. Obávám se však, že intervence spolku „Líšeň sobě“, které zasahují do současného stavu, jsou v souvislosti s měřítkem parku a stále větších nároků na biodiverzitu prostředí nedostatečné až zanedbatelné. Stejně vnímám i riziko stále více se množících náletových, invazních a poškozených dřevin v areálu. Podle inventarizace dřevin se na území nacházejí i poškozené odumřelé topoly (*Populus x canadensis*) určené na kácení. Topoly jsou krátkověké dřeviny lužních lesů a v pro ně nepřírodném městském prostředí se jejich životnost pohybuje okolo 60 let. Pokud překročí tuto hranici a vykazují známky poškození, mohou být při silnějším větru životu nebezpečné. Tyto, ale i jiné nedostatky současného stavu vyřeší jen architektonický projekt s odstupňovanou projektovou dokumentací a jasně definovaným záměrem a cílem.

Předmětem zájmu je zatraktivnit areál, navrátit tomuto místu život, který zde absentuje, přinést sem moderní, vizuálně zajímavé prvky a zároveň objevovat pod nánosem věků staré fragmenty. Návrh, který představili kolegové architekti, je příjemným komplexním řešením přinášejícím několik nových funkčních využití. Oceňuji i skutečnost, že se poprali s kontextovou náročností tvorby a s přihlédnutím k omezení možnosti tvůrčích zásahů do prostoru kvůli vedení vysokého napětí se jim podařilo vytvořit atraktivní veřejný prostor. Nejsem si však zcela jist, zda byly

dodrženy rozměry ochranného pásma tohoto vedení. Důležitým prvkem návrhu Zajíčkové a Póbiše je nepochybně i práce s vodním prvkem, který do sídlištní substance přináší socioekonomický rozměr. Dvojice autorů ve svém projektu popisuje zachycování dešťové vody ze střech bytových domů a následně její využití v parku. V posledních letech se stále více zmiňují přesně tato témata, která nás na naší planetě bolí a jež se dotýkají vody. Zachycování dešťové vody, kterou jsme desetiletí vypouštěli do kanalizace a zbavovali se jí, místo toho, abychom si ji chránili jako zlato, je proto v návrhu atributem, který oceňuji zřejmě nejvíce.

Osobně se opatřením, která pomáhají udržet vodu v přirozeném prostředí, věnuji i ve svých projektech, a to zejména způsobem, kdy zachycenou vodu dostáváme na povrch a zpřístupňujeme lidem v podobě vodních prvků, jezer nebo mokřadů. Tato řešení jsou v praxi ověřena a mnoha funkcemi dotvářejí okolní prostor. Dále oceňuji i odklonění parku od dopravní tramvajové komunikace prostřednictvím pásu vegetace. Velmi příjemné a přírodě blízké jsou také použité prostorotvorné prvky, navrhovaná extenzivní výsadba a materiály, což jen dotváří atmosféru a charakter navrhovaného parku. Za pozitivum současného stavu považuji jeho dostupnost. Bezprostředně na hranicích parku se nacházejí zastávky městské hromadné dopravy i dostatečně velké parkoviště, které v budoucnu nemusí sloužit pouze pro komunitu, ale i širší veřejnost. Navrhované funkce tak nezůstanou nevyužité.

Za kompromis mezi navrhovaným řešením a současným stavem, jakož i mezi oběma stranami, považuji zachování komunitních aktivit. V navrhovaném stavu, stejně jako v současném „Jedlém parku“ se objevují komunitní zahrádky, prostor pro kulturně-sociální interakci sousedství a jedlé dřeviny, ovocný sad. Tedy přesně ty prvky a aktivity, které si místní obyvatelé přejí. V tomto případě však s logickou návazností a koncepčním řešením z pera odborníků.

Miroslav Čibík — Působí na katedře zahradní a krajinné architektury Slovenské zemědělské univerzity v Nitře. Získal řadu ocenění, jako například Studentská osobnost Slovenska, Cenu BMW Group Slovakia za udržitelnost, mezinárodní ocenění BigSEE Architecture Award, BigSEE Wood Design Award, Cenu rektora SPU či nominaci na národní cenu za nejlepší diplomovou práci v oboru architektura. Je držitelem certifikátu městských ekosystémových služeb a odborně způsobilou osobou pro vyhotovení dokumentace ochrany přírody a krajiny.

Dipl. Ing. Miroslav Čibík, krajinný architekt

Jedlý park jako místo pro kreativní odpočinek

Jedlý park, kousek divočiny uprostřed sídliště, je unikátní lokalitou, která nové Lišni dodává jedinečný ráz. Není ohraničený určitou funkcí, není to parkoviště, koncertní sál nebo přehledný park. Utíkáme sem, abychom si užili svůj kousek přírody, chaosu a volnosti, namísto tlaku řádu okolního sídliště.

Současnou podobu Jedlého parku nevnímám jako konečný stav. Vnímám jej jako obdivuhodnou práci aktivních místních, kteří bydleli v blízkosti neutěšeného území plného odpadků. Čistili jej, zbavovali náletových křovin, sekali trávu, vybudovali ohniště a přírodní hřiště pro děti, zasadili ovocné dřeviny. Chtěli mít okolí svého bydliště čisté, hezké, s láskou udržované. Tento komunitní způsob zvelebování okolí je mi velmi blízký. Lidé nemají potřebu ničit něco, co sami vybudovali, nebo viděli, kolik si s tím dal jejich soused nebo syn práce. Komunitní styl údržby mi připadá funkční, vkusný a navíc méně finančně náročný. Místní počítají se zvelebováním dalších částí Jedlého parku, s revitalizací jezírka a případně i další výsadbou ovocných stromů. Svého času byla

na pořadu dne i bosonohá stezka. Zkrátka a dobře je to moderní, sousedskými silami – a tedy levně – vytvořený park, prostor pro relaxaci, setkávání se, společnou práci a třeba i kulturní akce.

Oproti tomu stojí uměle vytvořený park, obdobný nedaleké Rokli. Proč? Proč mít ve stejné lokalitě dva parky podobného rázu? Takový park nepodněcuje lidi ke společné dobrovolnické práci, k setkávání, společnému trávení volného času.

Lidé si váží vlastní práce, ne práce strojů. Vlastní fyzická práce a kus přírody má v dnešní době obrovský význam. Lidé potřebují přírodu, ne srovaný terén a umělý vodní prvek. Přírodu.

Uniformní park prosazovaný panem starostou vnímám jako velký krok zpět a jako maření práce aktivních občanů.

Za spolek Líšeň sobě
Filipína Cimrová, předsedkyně

Potenciál pro tvorbu parkové plochy v místě plochy zeleně při ulici Sedláčkova

Obr. 1: Poloha posuzované plochy (vymezena světle modře) a navazující významné plochy zeleně (vymezeny červeně)

Uvažovaná plocha o rozloze 2 ha je od severu vymezena ulicemi Houbalova a Sedláčkova, z jihu pak ulicí Novolíšeňskou a tramvajovou tratí. Na severovýchodě končí u zaplacení bývalého sportovního areálu při škole Masarova, z jihu pak u parkoviště na ulici Sedláčkova a tramvajové smyčky.

V současném stavu se z krajíně-ekologického pohledu jedná o typickou zbytkovou plochu, což je označení pro území, které zbylo po realizaci zástavby a infrastruktury, přičemž dodnes nemá konkrétní využití, a v jejím stavu se výrazně uplatňují procesy spontánního zarůstání. Vzhledem k této spontánnosti dnes území představuje typický prvek takzvané městské divočiny. Z pohledu městotvorných funkcí se území nijak výrazněji neuplatňuje. Můžeme dokonce uvažovat o negativním vlivu z pohledu polohy poskytující pobytové příležitosti pro bezdomovce, kvůli problémům s odpadem a snižování pocitu bezpečí. Také

přínos pro biodiverzitu území je vzhledem k převažujícím třtinovým ladám a akátinám spíše diskutabilní.

Plocha dnes z podstatné části zarůstá náletovými a spontánně se rozrůstajícími dřevinami. Významný podíl zde tvoří obtížně přístupné akátiny místy s vtroušenými topoly. Část ploch zarůstá vysokostébelnatými trávami s dominantním zastoupením agresivní trřiny křovištní. V travních společenstvech se pak objevují oka sukcesně zarůstající křovinami šípků, hlohů a trnek. Na části plochy jsou pozůstatky mladších výsadeb ovocných dřevin po snaze o realizaci prvku „jedlého parku“.

Při severním okraji plochy se pak vytvořila drobná zvodnělá deprese, snad jako důsledek problémů na procházející infrastruktuře. Přes plochu vede řada proslapů směřujících do její centrální části a dále k tramvajovému koridoru.

Významnou vlastností prostředí je poměrně výrazná hlučnost, jejímž zdrojem je frekventovaná ulice Novolíšeňská a tramvajová trať. Zde je třeba dodat, že úpravy vegetace nejsou schopny stav hlučnosti výrazněji zmírnit. Z dalších aspektů je poté nutno zmínit nadzemní trasu velmi vysokého napětí, která protíná plochu a vizuálně silně degraduje její prostředí. K výčtu problematických aspektů patří i stav podloží, kde se nachází navážky různého původu s obtížně identifikovatelným vlivem další úpravy plochy.

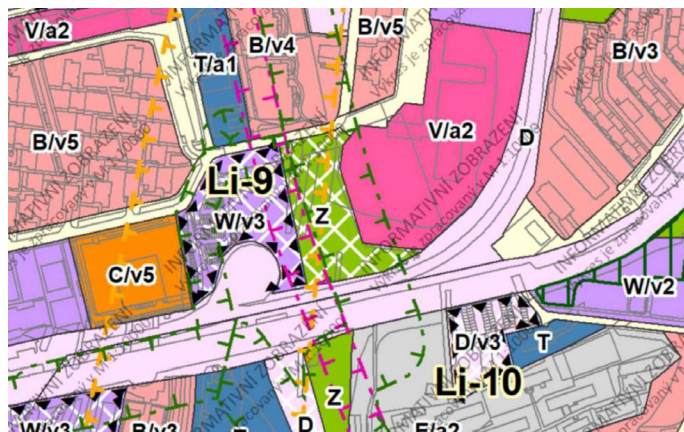
Pozitivním aspektem území je jeho poloha a kontext. Uvažovaná plocha je zelení podél tramvajového koridoru navázána na rozsáhlé centrální území takzvané Rokle, kde se nacházejí souvislé lesní porosty a nelesní plochy s parkovými úpravami. Je zde potenciál napojit uvažované území pomocí souboru ploch zeleně a veřejných prostranství na přírodní prostředí v okolí zástavby Líšně, a tím posílit jak přírodní potenciál vnitřních zelených ploch, tak rekreační funkce ploch v zástavbě. Zmínit je třeba v tomto kontextu možnost provedení cyklostezky a propojení uvažované plochy s Roklí. Svůj význam má jistě i pěší propojení ve stejné trase. Pro danou plochu je tedy na místě představit úvahu, na jejímž základě je možné doporučit konkrétní cílový stav území, a touto úvahou dané doporučení odůvodnit.

Líšeňské sídliště v dané poloze nepotřebuje nutně rozvíjet obytnou zástavbu, občanská vybavenost je zde také na dostatečné úrovni. Plocha nepředstavuje bariéru v prostupnosti území a její poloha neskýtá výraznější přínos pro rozvoj dopravní infrastruktury. Z těchto důvodů je zřejmé, že udržení plochy v nějaké formě zeleně je jednoznačně vhodný přístup.

Budoucí forma úprav by měla být úměrná charakteru území. Vzhledem k hlukové zátěži a zmíněným prvkům energetické infrastruktury zde nemá smysl uvažovat o ploše s vyšší exkluzivitou a náročností řešení. Finančně náročná řešení si zaslouží plochy s výrazným potenciálem prostředí pro tvorbu úprav odůvodnitelných vedle velmi příznivým stavem prostředí i dostupností a polohou vůči okolní obytné zástavbě.

Cílový stav plochy by měl v daném místě vycházet vstříc potřebám obyvatel v okolí. Měl by respektovat demografii území, a pokud možno cílit na širší věkové a zájmové skupiny. Ponechat proměny území pouze na dobrovolnické činnosti nevidím jako optimální směr. Plocha je relativně velká a i v případě méně realizace náročného řešení vždy nad možností dobrovolné činnosti. Což však na druhou stranu nevyklučuje zapojení místních obyvatel do realizace specifických prvků v ploše (například výsadeb dřevin). Takové zapojení obyvatel je naopak zcela žádoucí. Plochu je vhodné koncipovat s vyšším podílem stromových

dřevin. Zde bude ovšem významným limitem vedení VVN, což předurčuje využití nižších dřevin, které by z části mohly tvořit nižší ovocné sortimenty. Nezbytné je obměnit zcela nevhodné akátiny a travnaté a keřové plochy revitalizovat na nízkostébelnaté extenzivní louky se soliterními keři. Dále bude potřeba realizovat v ploše pěší infrastrukturu s nezpevněným propustným povrchem, zpřehlednit území s cílem navození pocitu bezpečí a prostoru, doplnit území základním mobiliářem. Díky těmto úpravám může být plocha využívána více jako vycházkový koridor než jako cíl zastávek.

Obr. 2: Území v konceptu koordinačního výkresu konceptu nového územního plánu města Brna.

Ing. Michal Kovář, Ph.D. (ČKA 03 846)

Je krajinný inženýr, doktorské studium zakončil prací věnující se urbánní ekologii a ekologickým sítím. Podílel se na řadě koncepčních prací věnujících se rozvoji území a to jak územně plánovacích dokumentacích pro obce a střední města, tak krajinných koncepcích na úrovni ORP. Rovněž Jednatel ateliéru Design for landscape, který se projekčně orientuje na tvorbu veřejných prostranství a parkových ploch. Aktuálně zpracovává projekty rozsáhlejších parkově orientovaných krajinných úprav v pražských Satalicích a Jesenicích a je spolkoodinátorem projektů CirculUM a TriangulUM které spolu s Galeríí hlavního města Prahy vnášejí umělecká díla do prostředí městské a příměstské krajiny.

Hlasujte a vyberte budoucí podobu parku Houbalova

Protože prostor parku Houbalova bude sloužit převážně vám, kteří bydlíte v okolí a dalším obyvatelům Líšně, chceme vám dát možnost vybrat si budoucí podobu parku. Vyberte si preferovanou variantu a dejte nám vědět.

Hlasovat můžete:

- **elektronicky na našem webu: bit.ly/park-houbalova;**

- **písemně, tedy můžete využít hlasovací lístek a poslat nám ho na radnici MČ Brno-Líšeň nebo jej vhodit do schránky při vstupu do radnice.**

Pozn. Vaše osobní údaje nám poslouží pouze pro kontrolu regularnosti hlasování a po dokončení vyhodnocení je vymažeme a skartujeme.

Děkujeme za pochopení.

Jméno

Příjmení

Ulice a č. p.
kde bydlíte

Jaké řešení parku Houbalova byste v Líšni viděli raději? (Prosím zaškrtněte preferovanou variantu.)

- Návrh architektů Markéty Zajíčkové a Michala Pôbiše

- Návrh Lukáše Sejkory na komunitní úpravu stávajícího prostoru